

речення, може погано розуміти сенс сказаного або не використовувати наявні мовленнєві навички у процесі спілкування [2].

Отже, порушення комунікації й мовлення у осіб з аутичними порушеннями дуже відрізняються — від неможливості набути будь-яких функціональних мовленнєвих навичок до багатого літературного мовлення та здатності вести розмови на різноманітні теми, однак, без урахування, інтересу співрозмовника до теми розмови. Більшість дітей з аутизмом не мають значних проблем зі звуковимовою, проте переважна їх більшість мають проблеми з використанням мовлення та (або) проблеми з розумінням значення слів і висловлювань, інтонацією й ритмом мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сухіна І. Родинний супровід дітей раннього віку з аутизмом : метод. рекомендації. 2017. 70 с.
2. Сухіна І., Риндер І., Скрипник Т. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом : посібник / за ред. Сухіної І. В. Київ-Чернівці: Букрек, 2017. 192 с.
3. Пугівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. К., 2010. 363 с.

Несторук Наталя Анатоліївна

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та методики викладання,
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

Пащенко Валерія Іванівна

*здобувач освіти,
Горлівський інститут іноземних мов
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ МІЖ УЧНЯМИ ТА ПЕДАГОГОМ ЯК ФАКТОР УСПІХУ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Конфлікти у нашому житті мають як позитивні, так і негативні наслідки. Майже у кожній сфері життя ми можемо стати на захист однієї зі сторін конфлікту, або ж навпаки стати його безпосереднім учасником. Особливу роль відіграють гарні відносини в учнівському

колективі, бо гарно налагоджена атмосфера — це запорука якісного здобуття знань учнів й доброзичливого спілкування між собою, а також гарне ставлення до вчителів.

Метою роботи є аналіз конфліктних ситуацій між учнями й педагогами та з'ясування шляхів їх подолання, як фактору успіху навчально-виховної діяльності.

Існує багато визначень терміну «конфлікт», але хотілось би виокремити один. Слово конфлікт походить від латинського «conflictus», що означає зіткнення. Під конфліктом зазвичай розуміють зіткнення протилежно спрямованих, несумісних один з одним тенденцій у свідомості окремо взятого індивіда, в міжособистісних взаємодіях індивідів або груп людей, пов'язане з гострими емоційними переживаннями [3, с. 9].

Виокремлюють наступні види конфліктів, суб'єктами яких є учасники педагогічного процесу:

1. Конфлікти, що виникають в процесі навчальної діяльності як реакція на перешкоду до досягнення цілей навчальної діяльності. Цей тип конфліктів виникає при порушенні взаємозв'язків ділового характеру.

2. «Конфлікти очікувань». Конфлікти, що виникають в процесі навчальної та позанавчальної діяльності, як реакція на поведінку, яка не відповідає прийнятним нормам відносин між педагогами та учнями, що не відповідає рівню очікувань їх по відношенню один до одного. Цей тип конфліктів виникає при порушенні взаємозв'язків «рольового» характеру.

3. «Конфлікти міжособистісної несумісності». Конфлікти, що виникають в процесі навчальної та позанавчальної діяльності через особистісні особливості вчителя та учнів, особливості характеру і темпераменту [2].

Всім відомо, що з кожної ситуації є вихід, на кожне питання завжди знайдеться відповідь. Так і у подоланні конфліктів можна знайти шляхи до їх вирішення. Вийти з конфліктної ситуації під час навчального процесу так, щоб ніхто не залишився ображеним, не мав сумнівів та продовжив навчання у гарно налагодженій атмосфері. Тому розглянемо як саме можна знаходити шляхи до розв'язання конфліктних ситуацій між учнем та педагогом.

По-перше, треба заспокоїтись та оцінити ситуацію як учню, так і педагогу. Для того, щоб заспокоїтись просто необхідно проаналізувати весь конфлікт та почати його вирішувати мирним шляхом.

По-друге — зважити всі за та проти, з'ясувати першочергову причину конфліктної ситуації. Можна поставити собі особисто такі питання:

— Що мене дратує? Чому учень / вчитель роздратований?

— Чому я так реауюю на це?

— Чи гарна у мене поведінка?

— Чому інші вчителі поводять себе зі мною інакше, а саме з цим вчителем у нас виник конфлікт? / Чому інші учні поводять себе на уроці так, а саме з цим учнем в нас виник конфлікт?

По-третє, необхідно вміти слухати один одного під час конфлікту та його вирішення для того, щоб подальша навчальна атмосфера була якомога краща не тільки для обох сторін конфлікту, але й для оточуючих.

По-четверте, виявити спільну мету, способи вирішення проблеми. Треба навчитися будувати конструктивний діалог.

По-п'яте, зробити висновки після вирішення конфлікту, адже вони допоможуть у майбутньому уникати помилок у спілкуванні між учнями та педагогами. Коли ситуація владналась, треба запам'ятати всі стратегії вирішення конфлікту. Вони допоможуть вирішити конфлікти швидко й не залишити образ для обох сторін [1, с. 7].

Гарні відносини між учнями й вчителем — це шлях до успішного навчально-виховного процесу. Чому саме так? Як вже було згадано раніше, що кожную ситуацію можна вирішити. Особливу увагу хотілось привернути до того, що незважаючи на те, що за допомогою конфліктних ситуацій ми можемо сформувати вміння ведення конструктивного діалогу, вміння слухати один одного, але це не є ефективним способом до успіху у колективі та під час навчального процесу.

В чому саме полягає успіх навчально-виховної діяльності? Для цього питання існує декілька відповідей, які хотілось би висвітлити у цій роботі. Гадаємо, що кожна людина так чи інакше має успіх у якійсь галузі. Це може бути сфера діяльності, у якій вона працює або якою цікавиться.

Щодо педагогічної сфери, то саме у ній можна виокремити той факт, що будь-який педагог має бажання мати успішну кар'єру, гарних учнів, чудову атмосферу у класі. Чи вистачить одного бажання вчителя для того, щоб мати успішну навчально-виховну діяльність? Звісно, не тільки вчитель відіграє головну роль у процесі навчання, але й учень також є його безпосереднім учасником.

Оскільки наша тема присвячена саме тому, що подолання конфліктних ситуацій між учнями й педагогами є фактором успіху навчально-виховної діяльності, тож не тільки вірно структурований педагогічний процес є запорукою успіху, але й вміння формулювати свої думки під час проблемних бесід є також невід'ємною частиною якісних професійних відносин між учнями й педагогом.

Професійні відносини мають бути не тільки у шкільному середовищі, але й між студентами та викладачами. У будь-якому закладі освіти формуються відносини між об'єктами та суб'єктами навчального процесу. Варто завжди пам'ятати про те, що не тільки поведінка учнів відіграє важливу роль під час уроку, але й налаштування на навчальний процес. Особливо якщо є конфліктна ситуація, то треба відразу реагувати на неї, а не залишати її без нагляду. Тому що кожен конфлікт веде до не зовсім гарних результатів. Добре, якщо конфлікт вирішився та обидві сторони задоволені висновком, а поганим є те, що будь-хто може не сприйняти всю ситуацію та не зробити жодних висновків з неї.

Отже, у роботі був здійснений аналіз конфліктних ситуацій між учнями й педагогами та з'ясування шляхів їх подолання як фактору успіху навчально-виховної діяльності. Виявилось, що не так складно вирішити конфлікт. Головним є те, що, незважаючи на всі перешкоди у подоланні будь-якої ситуації у колективі, треба бути більш обережним зі своїми словами та мати змогу завжди контролювати свою поведінку під час будь-яких обставин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клименских М. В. Педагогические конфликты в школе : учебн. пособие. Екатеринбург: Урал, 2015. 76 с.
2. Конфлікти учня з вчителем: шляхи вирішення. URL : <https://ppms22.ru/child/3-sovety-psikhologa-v-reshenii-lichnykh-i-shkolnykh-problem/konflikty-uchenika-s-uchitelem-puti-resheniya.html> (дата звернення: 22.03.2021).
3. Леонов Н. И. Конфликтология : учебн. пособие. Воронеж: НПО «МО-ДЕК», 2006. 232 с.